

Personal- och utvecklingsavdelningen
Arbetsmiljösektionen
Marja Stenljung
Arbetsmiljösamordnare

Datum
2011-12-22

AA-742-93861-2011

Myndighetsövergripande riskbedömning rörande arrester

Bakgrund

Under hösten 2011 inträffade två allvarliga våldshandlingar som har lyft upp frågan om arrestantvakternas arbetssituation. Den ena var riktad mot en häktetsvakt i häktet i Flemingsberg och den andra mot en arrestantvakt i Polismyndighetens arrestlokaler i Södertörns polismästardistrikt.

Dessa händelser aktualiserade behovet av en översyn av arrestantvakternas arbetsmiljö. Arrestantvakterna anlitas genom två olika bevakningsföretag och myndigheten har enligt 7 § 3 kapitlet arbetsmiljölagen (AML) ett samordningsansvar för deras arbetsmiljö.

Arbetsgrupp för riskbedömning

En arbetsgrupp bestående av representanter från myndighetsdelarna nord, syd och city, personal- och utvecklingsavdelningen, ekonomiavdelningen, rättsenheten och myndighetens skyddsorganisation tillsattes och fick i uppdrag att genomföra en myndighetsövergripande riskbedömning av samtliga arrester inom myndigheten. Nedanstående personer deltog i arbetsgruppen:

Tapio Lehto, sektionschef PHRA
Ulrika Kvarnström, arbetsmiljösamordnare PHRA
Marja Stenljung, arbetsmiljösamordnare PHRA
Therese Johansson, sektionschef 1/SJ
Tomas Granlund, biträdande sektionschef 1/SJ
Maria Hedlund, rotelchef 7KSA
Mia Friari Söderholm, gruppchef E/BR
Maria Adeteg, stabsjurist CR
Emma Cronberg, huvudskyddsombud
Charlotte Nichols, biträdande huvudskyddsombud
Ulf Marklund, stationsbefäl 5KSA
Rose-Marie H Ringström, 5KSA
Lennart Roth, ordförande ST/Syd
Ebrahim Nikkhah, ordförande SEKO Stockholm Lag & Rätt
Christina Hedlycke, central inköpare E/BR
Johan Heidenfors, projektledare E

De områden som har beaktats i riskbedömningen är ensamarbete, säkerhetsrutiner, skyddsåtgärder, utbildningar och lokalernas utformning samt övriga områden som framkommit under arbetets gång.

Regelverk som berör arbetet i myndighetens arrester

- Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling, Våld och hot i arbetsmiljön, AFS 1993:2
- Arbetarskyddsstyrelsens författningssamling, Ensamarbete, AFS1982:3
- Kungörelse 58:215 med vissa föreskrifter om häkten och polisarrester
- Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om polisarrester RPSFS, 2001:12, FAP 915-1 och
- Rikspolisstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förvaring av personer i polisarrest RPSFS 2000:58, FAP 102-1

Enligt FAP 915-1 och FAP 102-1 bör lokala föreskrifter som tas fram omfatta följande situationer:

- när överfallslarm utlösts
- när lokalarena måste utrymmas
- när riskavfalls ska hanteras
- vid ensamarbete

I den lokala föreskriften ska det också framkomma vilken utbildning och övning berörd personal bör genomgå för att tillgodose säkerheten i arrestavdelningen. På varje arrestavdelning bör instruktion för arrestvakt och lokala föreskrifter finnas anslagna.

Riskbedömning

Arbetsgruppen har haft tre sammankomster, varvid tio riskområden har identifierats och riskbedömts. Resultatet av riskbedömningen med förslag till åtgärder kommer att överlämnas till berörda för beslut om åtgärder för att förebygga de identifierade riskerna för ohälsa och olycksfall. I bilaga 1. framgår arbetsgången för riskbedömningen.

Område 1 - Risk för fysiskt våld

Se bedömning och åtgärder under de övriga riskområdena!

Område 2 - Intagning av personer i arrest

Bedömning Risk, men ingen allvarlig risk

Åtgärd 1. Lokal bevakning. Lokala riskbedömningar utifrån den aktuella situationen och lokala förhållanden

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt

Klardatum Löpande

Åtgärd 2. Myndighetsgemensamma rutiner tar fram

Ansvarig Myndighetsgemensam arbetsgrupp bestående av arrestföreståndare

Klardatum 2012-06-30

Område 3 Avvisitering

Bedömning Risk, men ingen allvarlig risk

Åtgärd 1. Lokal bevakning. Lokala riskbedömningar utifrån den aktuella situationen och lokala förhållanden

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt

Klardatum Löpande

Åtgärd 2. Uppdatering av lokala distriktsorder. Övergripande lokala rutiner ska framgå i dem.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt

Klardatum 2012-06-30

Område 4 Öppnande av celldörr

Bedömning Allvarlig risk för hot och våld riktat mot arrestantvakter

Åtgärd 1. För att minimera riskerna, ska inget ensamarbete utföras i samband med dessa moment. Detta ska kommuniceras till alla berörda.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt

Klardatum Löpande

Åtgärd 2. Inget ensamarbete, då det föreligger suicidrisk.
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum Löpande

Åtgärd 3. Ökad tillsyn vid suicidrisk
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum Löpande

Åtgärd 4. Förbud mot att bära tjänstevapen i arrestlokalerna
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 5. Larm ska bäras. Ska framgå i respektive distriktsorder.
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Område 5 Risker för sjukdomar
Bedömning Risk, men ingen allvarlig risk

Åtgärd 1. Lokal bevakning. Lokala riskbedömningar utifrån den aktuella situationen.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 2. Tydligare rutiner rörande smittorisker ska kommuniceras.
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt med stöd av myndighetens personalkonsulenter
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 3. Uppenbar trötthet på grund av långa arbetspass rapporteras till leverantören.
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 4. Ansvarsfördelningen för arrestantvakternas arbetsmiljö mellan myndigheten och leverantören klargörs.
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 5. Arrestantvakterna erbjuds möjlighet till myndighetens krisstödsinsatser.
Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum Löpande

Område 6 Larmfunktion/säkerhet/utrustning/skyddsutrustning
Bedömning Risk, men ingen allvarlig risk.

Åtgärd 1. Lokal bevakning. Lokala riskbedömningar utifrån den aktuella situationen och lokala förhållanden

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 2. Rutinerna rörande säkerheten ses över.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 3. Larm ska bäras, vilket ska framgå i respektive distriktsorder. Larmfunktionen ska standardiseras så långt som möjligt. En utredning genomförs med mål att få fram en så stor enhetlighet som möjligt när det gäller säkerhets- och skyddsutrustning.

Ansvarig Myndigheten på central nivå (namn på ansvarig bör framgå)
Klardatum 2012-06-30

Område 7 Arrestvaktens kompetens

Bedömning Risk, men ingen allvarlig risk.

Åtgärd 1. Lokal bevakning. Lokala riskbedömningar.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum Löpande

Åtgärd 2. Utredning om möjligheten att standardisera arrestantvakternas förordnande – centralt förordnande eller ett lokalt som gäller även för andra distrikt - genom till exempel tillämpning av Västerortsmodellen vid introduktion. Rikspolisstyrelsen tar fram direktiv och skapar en gemensam blankett rörande förordnande av arrestvakt.

Ett tillägg till avtalet med de anlitade vaktbolagen görs skyndsamt. Vid upphandling av vaktbolag för arrestbevakning måste det framgå vad som gäller avseende förordnande av arrestvakt.

Ansvarig En myndighetsgemensam arbetsgrupp bestående av sakkunniga inom området

Klardatum 2012-06-30

Område 8 Tillgång till arrestplatser/arrestlokaler

Bedömning Risk, men ingen allvarlig risk.

Åtgärd 1 Lokal bevakning. Lokalernas beskaffenhet tas upp i lokala riskbedömningar och riskerna åtgärdas lokalt utifrån de varierande förhållandena på respektive distrikt.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum Löpande

Åtgärd 2. Rutiner rörande rymning och brand ska finnas med i lokala distriktsorder.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt
Klardatum 2012-06-30

Åtgärd 3. Ett nytt system rörande beläggningen i myndighetens arrester har införts (LKC).

Ansvarig LKC

Klardatum Åtgärdat

Åtgärd 4. Renoveringar på ett antal arrestenheter genomförs under 2012.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt i samråd med lokalförsörjningssektionen på ekonomiavdelningen

Klardatum 2012-12-31

Åtgärd 5. Toalettdörren i cellen inklusive gångjärn och övrig beslagning bör tas bort.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt i samråd med lokalförsörjningssektionen på ekonomiavdelningen

Klardatum 2012-12-31

Område 9 Övervakning av intagen som sitter i väntrum eller motsvarande

Bedömning Allvarlig risk för hot och våld riktat mot arrestantvakter.

Åtgärd 1. För att minimera riskerna, ska inget ensamarbete utföras i samband med dessa moment. Detta ska kommuniceras till alla berörda.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt

Klardatum Löpande utifrån den aktuella situationen

Område 10 Arbetsbelastning

Bedömning Risk, men ingen allvarlig risk.

Åtgärd 1 Området bevakas lokalt och tas upp i lokala riskbedömningar utifrån de varierande lokala förhållandena.

Ansvarig Polismästare för respektive distrikt

Klardatum 2012-06-30

Marja Stenljung

Arbetsmiljösamordnare